



Til: Statsråd Tonje Brenna

Dato: 21. mars 2022

Fra: Juridisk avdeling / FSA

Saksnr.:

Kopi:

Saksbehandler: [REDACTED]

Habilitetsvurdering Tonje Brenna – tilskudd til Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene

JUSS er bedt om å vurdere statsråd Tonje Brennans habilitet i forbindelse med prosessen med tilskudd til Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene.

Bakgrunn

Det som skal vurderes er om statsråd Tonje Brenna på grunn av sitt medlemskap i støttegruppen er inhabil i forbindelse med budsjettprosessen og vurderingen av tilskudd til støttegruppen.

En inhabil statsråd kan ikke delta i noen deler av behandlingen av den aktuelle saken, hverken i forberedende møter, dokumenthåndtering eller på andre måter.¹ Avgjørelsen av spørsmålet om tilskuddet tas av Stortinget ved behandlingen av forslaget til revidert nasjonalbudsjett, og det er dermed kun habilitet i forbindelse med forberedelsen av saken som skal vurderes her.

Statsråden har opplyst at hun er medlem av støttegruppen, og at hun ikke har hatt verv i foreningen eller vært engasjert ut over vanlig medlemskap. Hun har heller ingen personlig relasjon til noen av foreningens styremedlemmer.

Vurdering av statsrådens habilitet

Det kan kort slås fast at det ikke foreligger inhabilitet etter de automatiske inhabilitetsgrunnene i § 6 første ledd.

¹ Håndbok for politisk leing punkt 4.3

Etter forvaltningsloven § 6 andre ledd er en tjenestemann inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for og til å treffe avgjørelse i en sak når det foreligger «andre særegne forhold (...) som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet». Ved denne vurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelse i saken kan medføre «særlig fordel, tap eller ulempe» for tjenestemannen selv eller noen han har nær personlig tilknytning til. Bestemmelsen åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering av om en person har en slik tilknytning til en konkret sak at dette kan svekke tilliten til at vedkommende vil behandle saken på en nøytral måte. I lovens uttrykk «egnet til å svekke tilliten» ligger at det ved habilitetsvurderingen må legges vekt på hvordan forholdet fremstår utad. Dette innebærer blant annet at man kan anses inhabil selv om det særegne forholdet reelt sett ikke vil påvirke vedkommende sin behandling av saken.

Grensen som er kommet til uttrykk gjennom bestemmelsen i § 6 første ledd bokstav e, får betydning også ved vurderingen etter andre ledd. Første ledd regulerer habilitet for styremedlemmer i en forening som er part i en sak. Når medlemskap i en forening ikke medfører automatisk inhabilitet etter første ledd, må dette motsetningsvis forstås slik at det må foreligge særegne forhold i tillegg til et medlemskap i foreningen for at det skal være aktuelt med inhabilitet etter andre ledd.

Statsråden er medlem i Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene, og er berørt av 22. juli-hendelsene. Ut fra dette må det antas at hun har en viss interesse i at foreningen mottar tilskudd. Statsråden har opplyst at hun er medlem i foreningen, og at hun ikke har hatt en aktiv rolle i foreningen eller hatt verv i foreningens styre.

Medlemskap i en forening er ikke et særegent forhold i seg selv, og det foreligger ikke andre omstendigheter ut over medlemskapet som tilsier at det foreligger et slik særegent forhold. Det må være klart at størrelsen på tilskuddet til foreningen ikke innebærer en «særlig fordel, tap eller ulempe» for statsråden. Justisdepartementets lovavdeling har i tidligere saker uttalt at en statsråds medlemskap i for eksempel Norges Bondelag og Norges Skogeierforbund ikke vil medføre inhabilitet når det gjelder vedtakelse av forskrifter eller ved budsjettprioriteringer. Statsråden har heller ikke en personlig relasjon til noen i foreningens styre som krever nærmere vurdering.

Vår vurdering er at statsrådens medlemskap i Nasjonal støttegruppe etter 22. juli-hendelsene ikke utgjør et «særegent forhold» som er «egnet til å svekke tilliten til» kunnskapsministerens upartiskhet i saken, jf. forvaltningsloven § 6 andre ledd. Statsråd Tonje Brenna er etter vår vurdering ikke inhabil ved forberedelsen av budsjettsaker med konsekvenser for foreningen.

Statsråden vurderer selv sin habilitet, jf. fvl. § 8 første ledd første punktum.